

Peter-m Tugliat Tuyuutaiñ

¹ Uvaña Simon Peter. Savaktigigaaña uqqiraqtigiplunalu Jesus Christ-ñum. Tuyuqtuña ukuniña iñunñun akuqtuiruanun akisuruamik ukpiqsriñigmik uvaptiktun nalaunñaruahagun Agaayyutipta suli anniqsuqtipta Jesus Christ-ñum. ² İlitchuğisaiñaqsiurñtuq Agaayyun suli Jesus Ataniqput. Uvvatuq ihuaqquitiqağitchi atqunaq qiñuiññamiglu.

Agaayyutim Tuqluutaalu Piksraqtaañalu

³ Agaayyutim pakmakñaqtauruakun sanñiagun qaitchiñiğaatigut supayaanik iñuutlasripluta agaayyutiqammaağiñkun tumigiplugu ilitchuqsriñiptigun ilaanik tuqluqtigikkaptiknik ilañiutitqupluta kamanautmiñun nakuuniqs-rauhigmiñunlu. ⁴ Tumigiplugik tamatkuak qaitchigaatigut kamanallapiaqtuanik akisuruanik akiqsruutinik. Ukpigigupsigik akiqsruutit annatlasrigisirusri qaayugñaqtuamiñ ittuamiñ nunami iñuich kanigruaqtanjisigun, aasrii piqatautlasriñusri Agaayyutim irrusriani ilaatun ililusri. ⁵ Tamanna pisigilugu pisuqtilaapsitñi illatigisriurñ ukpiqsriñapsitñun nakuuñiq, suli nakuuñiq tapiğlugu ilitchuğimmaagihigmik, ⁶ suli ilitchuğimmaagihiq tapiğlugu inñmun añalalguhigmik, inñmun añalalguhiq tapiğlugu anuqsruuhigmik, anuqsruuhiq tapiğlugu agaayyutiqammaağihigmik, ⁷ suli agaayyutiqammaağihiq tapiğlugu piqpaksriñigmik aniqatinik, suli piqpaksriñiq

aniqatinik tapiġlugu piqraktamik iñupayaanun.
⁸ Tamarra taatnatchich irrusriksrat pigiraksrasi. Pigigupsigin nausaiñaqtusri taapkunuuna, imaiłaatun ingitchusri asriringitchuatunlu, aasriiñ ilitchuqsrisaiñağniaqtusri Atannaptiknik Jesus Christ-mik. ⁹ Aglaan kiñapayaaq iñuk piqangiññigumi tamatkuniña irrusriksranik irigiitchuq qiniltaitłuni. Puuyuqmigaa salummakkautilaani killuqsautigruağmiñiñi.
¹⁰ Taatniitman, aniqatiumaan, sakuugitchi pisuqtılaağusri tuqłukkauiqsi piksraqtaanuhiqsilu nalupqinaiqsillugu, atakkii taatna piyupsi paasraağağumiñaitchusri. ¹¹ Suli akuqtuigisirusri kamañaqtuamik pağlatmik isigupsi isruitchuamun añaayuqautaanun atannapta anniqsuqtiptalu Jesus Christ.

¹² Taatnaqluña itqautisrağatağipsi tamatkuniña, ilisimagaluagisiunniñ payañaigvigiplugulu Agaayyutim ilumutuuruña pakma pigikkaqsi.
¹³ Nalaunñaruagigiga iñuuniqtutilaamni maani nunami itqaqtitağukhusri sunik tamatkuniña.
¹⁴ Ilisimagiga timikuliksrağma tikitchaqtuuralħa. Taatna atannapta Jesus Christ-ñum nalupqinaiqlugu uqautigaaña. ¹⁵ Aglaan sakuugutiginiagitka ilipsitñun itqağitquplugich tamatkua ataramik tuquanikkaluaguma.

Christ-ñum Kamanautaa suli Sivuniksriqutauruq

¹⁶ Quliaqtuagutingitchipsi unipchaalianisigun iñuich ilitchuğipkaisaqapta agğigñialħanik Atannapta Jesus Christ kamañaqtuakun sanñiqpaurağmigun. Uvagut qinillapiaqsimagikput

kamanaqtuaq qaummaġiñña. ¹⁷ Nayuutirugut akuqtuipman Agaayyutmiñ Aapauruamiñ kamakcutmik kamanautmiglu, taavruma nipim nipliutipmagu kamañaqisrauruum supayaaniñ nipliqhuni, “Tarrataamna piqpagikkağa Iğñağa quyalimaaqtigillapiakkağa.” ¹⁸ Aasrii taimani tusraagikput taamna nipi nipliqsuaq qilañmiñ piqatigiplugu Jesus iñġimi taivrumani Agaayyutim sagviqmagu kamanautni. ¹⁹ Uvaguttuuq nalupqisruutig-ingipsaaġikput uqautigikkañat Agaayyutim sivuniksriqiriñisa iñilġaanimma. Pillautaqtusri naalaġnitqiaġikkupsigij uqalħich, takku uqalħich kañiqsipkağaasri aggitqinñiaqtilaanjanik Jesus-ñum atriplugu nangum qaumapkailha taaqtuaq ini qausraġataġniñanunaglaan uvlum suli nuilġataġniñanunaglaan uvlugianjan uvlaam. ²⁰ Sivulliulugu ilitchuġiraksraqsi uvva, sivuniksriqirim inmiktuiñaq kañiqsipkaġumiñaitchaa sivuniksriqutauruaq Agaayyutim uqalħaniñ. ²¹ Atakkii iñuich sivuniksriqingitchut sumiunniñ pisulig̃miktigun, aglaan Agaayyun uqagnaqsut iñuñmigun añaalatkaqsipmatij Ipqitchuam Irrutchim.

2

Ilisautrit Tanġiġlaakun

¹ Iñilġaanimma tanġiġlaakun sivuniksriqirit iñukpalliġñaqsut akunġatni iñuich [Israel-mi]; taatnatun tanġiġlaakun ilisautrit iñukpalliġñaqmiut akunnapsitñi. Tikiutriñaqtut nalunautchilutin tanġiġlaanik ilisauttitinik suksraunġiutaayumiñaqtuanik, piilaag̃iluguunniñ

Atanguruaq tuquruaq annautisuklugich. Aasrii pisigiplugu piilaqaqhat Atanigmik taimmaiñaq piyaqqukkauniagtut. ² Suli iñugiallapiaqtuat piqasriqsuutigisirut pigiillapiaqtuatigun kannunaqhutiñ iñuuniahatigun, aasrii iñuñnun uqamaqluutigipkaaqsilugu ilumutuuruuq pisigiplugich ilinich. ³ Pitlatuñigmiktigun maniññañniagvigigisigaasri, ilisautilusri uqautilusri lu ilumutuungitchuanik. Agaayyutim atanniqsuirinata pasriñigai taimakñaaglaan, aasriiñ siñiktuangitchuq piyaqqulhiñaaguqlugich ilinich.

⁴ Takku isragulgich killuqsaqmata Agaayyutim anasriñnuqsaqmigai igitlugich nagliksaagvinmun qiliqsruiplugillu taagniqsrami tikiññiañhanunaglaan uvluan atanniuviksram. ⁵ Suli Agaayyutim piyaqquqmigai iñuich iñuuruat taimani uvlunjiñi Noah-m, ipipkaqlugich agaayyutaitchuat nunami uliqpanmun kamañtuamun. Noah quliaqtuagaqtuq iñuñnun nalaunñasriruksrauniplugich sivugaani Agaayyutim, aasriili Agaayyutim annautigai Noah-lu tallimat malguk iñuillu. ⁶ Suli Agaayyutim patchisiqutiniñgai iluqaisa iñuich iñuuruat nunaqqiqpaañni Sodom-milu Gomorrah-milu, aasriiñ aqralipkaqataqlugik iknikun. Taavrumuuna Agaayyun urriqsuutiqañiqsuq qanuq suksraungigñiaqtilañatnik iluqaitnik agaayyutailaanik. ⁷ Suli Agaayyutim annautipmigaa nalaunñaruq Lot, qinupkakkauruq atqunaq qaayugnaqtuakun iñuuniahatigun killuliqirit iñuich. ⁸ Atakkii taamna nalaunñaruq iñuk iñuuniaqami akungatni

tamatkua killiqiruat iñuich uvluḡaḡipman, iħuilliuqtitauruq qiñiqḡugillu tusraaplugillu pigiitchuat savaanjich. ⁹ Taatnaqhuni Atanḡum iḡisimagaa qanuq annautriḡiksrani agaayyutiqaqtuanik uuktuḡusrianitñiñ suli qanuq tigummikḡsraḡat nalaunnḡaitchuat iñuich uvluanunaglaan atanniuviksram anasriñḡuqsḡviksraḡatnun. ¹⁰ Agaayyutim anasriñḡuqsḡisiñḡai suvaluk tamatkua iñuich aḡalataḡipkaqtuat timim kimmutiḡruaḡiñun qaayuḡnaqtuanunlu, suli suksraḡanḡitchuat Agaayyutim aḡalatchisaanik. Tamatkua iḡisautrit taḡiḡilaakun aanarut arguaḡaplutiḡ. Sivuuḡaḡinḡitchaat uqamaḡḡuutiqaḡiksraḡtiḡ qiñiḡnaitchuanik saḡḡiqaqtuanik qilaḡmi. ¹¹ Israḡulḡitunniñ kamanatluktuat saḡḡikun sayaktuḡikunlu tamatkunakḡa uqamaḡḡuutigitlaitchaich taapkua nayuḡtigikkani Atanḡuruam. ¹² Aḡlaali tamatkua iḡisautrit atriqaqtut isrumatlailaaton niḡrutitun, aḡalatitautun aullasiḡmiknun, aniruatun aḡuniagaksrauplutiḡ tuḡqutaksrauplutiḡlu. Uqḡuuruḡ pigiilipiḡgich sunik kaḡiqsimanḡisaḡmiknik. Aasrii piyaḡḡuḡisirit isrumatlailaaton niḡrutitun. ¹³ Taamna akiliusiaḡigisigaat naḡlikḡaaqsiupkaḡiḡmiktigun atlanik iñuḡnik. Iliḡisa kimmutiḡraḡigaat pisuliḡruaḡtiḡ uvluḡaluamiunniñ. Kanḡusraaḡutauḡhiḡaqtut ilipsitñun niḡiqataukamiḡ ilipsitñi, taḡsraḡtatun suli qilḡuliktun akunnapsitñi, quviasruutiḡiplugu ukpiḡsaiḡtiḡ. ¹⁴ Qiñiqamitruḡ aḡnaḡ ikḡitchakhutiḡ sayuḡayumarut nutqaummisilḡuitḡugu taatnasriḡ killuḡsaun. Ikḡisaḡniḡaich pitchiḡiaqtuat iñuich

killuliqiḥksraḅatnun. Ilinḥisa uummatinḥich aḅalatiqagḅiqsut kavuuqtauliḅmun. Ilinḥich taiyuaniqḥuutikkaurut, suksraunḅiqsaḅumaagtut. ¹⁵ Suksraaḅniḅaat nalaunḅaruakuagḅiaq aasriiḅn ulapnaaplutin. Iḅuuniagaqsirut iḅuktun atiliktun Balaam iḅḅiḅa Bosor-m, piqpaksriruaq akiliutaanik killuliqiḥhum. ¹⁶ Aglaan suakatakkauruq killuliqiḅmigon. Uqatlailaam natmaksigḅian nipliutiplugu iḅuum nipaaton nutqaqtinnigaa sivuniksriqiri kinniqisaḅaluaqtuaq. ¹⁷ Tamatkua ilisautrit atriqaqtut nivviaton imḅilaamik suli tak-tugayauraton aḅalataḅatun anuḅiqḥuum. Tamatkua iḅuich Agaayyutim itqanaiyautinigai iniksraḅatnik taaqtuam taagḅiqsraḅani isruksraitchuami. ¹⁸ Ilinḥich uqaqaminḅ nipitusriplutinḅ uqaḅaqtut sumun atugumiḅailaatiḅun. Iḅḥisaagḅuugaich pisugruaḅutaagun timim pivaallḥikunlu tamatkua salummaqtitlutinḅ annaqqammiqsuat tamatkunakḅa killukun iḅuuniaqtuaniḅn. ¹⁹ Ilinḥisa aqiḅsruqtuḅuugaich iḅuich atanniqsuqtik-sraiḅiḅlugich ilinḥich savaktaagḅruunḅaḅminḅ qaayugḅnaqtuamun, atakkii iḅuk aḅalatittaqtuq qanusripayaamun akiiliraḅaqtimiḅun. ²⁰ Iḅuich annaaniḅniqsut qaayugḅnautaitḅiḅn nunam iḅuiḅn ilitchuqsriḅiḅmiktigon atannaptiknik Anniqsuqtiptikniḅlu Jesus Christ-mik. Uvvaami ilinḥich illakkataagutitqikkuminḅ tamatkununḅa akiilipkaḅutinḅlu, isruksraḅat pigiitḅlukkisiruq aullaḅniiqqaakḅmikniḅn. ²¹ Ilitchuḅigaluaqqaalugun iḅuuniaḅiq nalaunḅaruahikun, iḅuatlukkayaḅniqsuq ilinḥitḅiḅ naluugaḅumitruḅ taamna iḅuuniaḅiq uumakḅa tunutḅiḅiḅmikniḅn ipqitchuamik

tillitmik qaisauruamik ilinjitñun. ²² Uvva atuumapkaġaat taimña nipliutaumaruaġ, “Qipmim uttaqiragigaa injmi miġiakkani,” suli “Kuniaġ igġuanikkaġat utiġaqtuġ maġġaġmun maġġiluktaġiaqhuni.”

3

Akiqsruutaa Atanġum Agġiġñialhan

¹ Piġpagikkamaan, ukua tuyuutit tugliġigaich tuyuutma ilipsitñun. Taapkuġnuuna tuyuutipkun itiqsaġukkipsi itqaqtillugich tamatkua uqautigikkatka iñuuniaqplusri ipqitchuakun. ² Ilipsitñun itqaġitqugitka sivuniksriqutauruat ipqitchuatigun sivuniksriqiritigun suli tillisauruat uvaptik-nun atannaptikniñlu anniqsuqtiptikniñlu uqqiraqtigun. ³ Kanjqsiraksragigiksi una sivulliulugu, mitautiksriuruat tikitkisirut ilipsitñun aqulligñi uvluni aġalatittuat pisuhġruaġmiknun. Mitautiginiġaasri ⁴ uqaqhutiġ, “Jesus-ġum akiqsruutigigaa agġitqinjñialli. Naamimi imma? Taimakġaġaġa aapaavut [Christ-kun] tuġuġaluġtut, aġlaan sua iluġani tamarra atlanġungitchuġ aullaġniilġataġhaniġaġlaan nunam iñiqtaulhan.” ⁵ Aġlaan itqaġiyummataillapiġaġat una, Inilġaan Aġaayyutim iñigaa uqaġhagun qilak suli nuna, aasrii nuna nunaġuqġugu imiġmiñ suli imikun, ⁶ suli tamarrumuuna imikun nunaqqaġ piyaqquqġugu uliġpaktitlugu. ⁷ Taatnatuntuuq qilailu nunalu pakma ittuat qaunaksriqaqtut Aġaayyutim uqaġhagun piyaqquġñialhanunaglaan ikniġmun. Taimanigun uvluni Aġaayyutim

atanniqsug̃isigai iñuich agaayyutaitchuat aasriiñ piyaqqug̃lugich.

⁸ Aglaan piqpagikkamaan, puuyumanagu una, isrumaraqtugut atausriq uvluq pivikisilaanjanik suli 1,000 ukiut pivikpau-raqaqtilaanjanik, aglaan Ataniḡmi atiruk.

⁹ Atangum sukaisaag̃utiging̃itchaa immiumas-raqamiun̄ akiqsruutigikkani, iñuich ilan̄ich sukaiññiḡiaḡaluag̃aqtut. Aglaan anuqsrutigaasri, atakkii piyummatiging̃itchaa kiñauñniñ piyaqququlugu, aglaan iluqaisa mumiqugaluaḡai killuqsautmikniñ Agaayyutmun. ¹⁰ Aglaan uvlua Atanguruam tikitkisirug̃ niḡiilautiluni agḡiḡhatun tiglin̄niaqtim. Taivrurmani qilaich piḡisirut qukiḡnaqtuamik tusraḡnaqhutin̄ suli qaummatit qilañmiittuat siqumitkisirut iknikun suli nuna ikiniaqtug̃ supayaatlu nunamiittuat. ¹¹ Iluqag̃min̄ tamatkua sut piyaqqug̃umaaqmata taatnatun, qanutchimigli iñuuniaḡiaqtuksrauniqpisi?

Iñuuniaqtuksraurusri ipqillapiaḡusri suli agaayyutikuḡusri supayaakun, ¹² utaqqilugu Agaayyutim uvlua tikitchumaaqtuaq suli pisuqtilaapsitñi tikiumapkaḡnaḡiaḡniḡlugu taimña uvluq. Taivrurmani uvlumi ikniḡum uunallapiaqtuam qilaich piyaqqug̃isigai suli qaummatit aukkisigai. ¹³ Aglaan utaqqigivut Agaayyutim akiqsruutigikkani, itnaami, niḡiugaqaqtugut nutaanik qilañnik suli nutaamik nunamik iñuuviksrañatnik nalaun̄nasripkakkauplutin̄ iñuich tupiksriuat Agaayyutmik.

¹⁴ Taatnamik piqpagikkamaan, utaqqisiun̄ taamna uvluq. Pisuqtilaapsitñi iñuuniaḡitchi

taqsraqtailaakun puyyiluktautailaakun sivuğaani Agaayyutim suli qıñuiññakun. ¹⁵ Isrummatigisiun anuqsruallapiałha atannapta kanıqsimalugu anniqsuqurılha uvaptiknik. Taatnatuntuuq piq-pagiplugu anıqatiupta Paul-ıum aglakmigaasri puqıutikun Agaayyutim qaisarıagun. ¹⁶ İluqarıtıñi tuyuqtuutmiñi uqautigipmigai tamatkua sut. Uqarıñ ilarıch kanıqsılgunaitchaluaqtut. Aasriñ iñuich naluruat payarıaiqsımaitchuatlu qıpititchiñıqsut Paul-ıum tuyuqtuutaiñik suliunniñ atlanik uqalıñik Agaayyutim. Taamna pisigiplugu Agaayyutim piyaqquğniğai.

¹⁷ İlipsiasriñ piqpagıkkamaarı, tamatkua sut ilıtuğıkkasri sivuani qaunatqıağıksigik. Taatnanğıtchupsi sivullıkkauviaqmıusri killukuagutıñisıgun malıgutchiñğıtchuat. Aasriıli qaunagıyumagıksi paallarıñıksraqsi payarıaiqsımmavıgıkkapsitñiñ. ¹⁸ Aglaan nausraıñagıtchi ilıuaqqutrısaagun ilıtuğımmaagıksısaıñagılgıu Atanıqput annıqsuqtıgıkkapputlu Jesus Christ. İlaanun illi kamaarı pakma suli qarıavak taimııa. Taatnatuq.

